

KUUDA HOOLDEKODU OÜ
hooldekodu@kuuda.ee

18.03.2024 nr 5.1-3/8876-1

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 1.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse (ÜHteenus) osutamise vastavust SHSis ja sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36 „Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele“ (määrus) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2 KUUDA HOOLDEKODU OÜs (hooldekodu), registrikood 10480372, aadress Kuuda, Tolli küla, Märjamaa vald, Rapla maakond, 78256, e-post: info@kuuda.ee, telefon +372 56676631.
- 1.3. Järelevalve etteteatamata paikvaatluse aeg hooldekodu tegevuskohas aadressil Kuuda, Tolli küla, Märjamaa vald, Rapla maakond, 78256, oli 01.02.2024.
- 1.4. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse peaspetsialistid Aime Koger, Inna Tamm ja Ülle Sihver (järelevalvemeeskonna juht).
- 1.5. Järelevalve menetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus, dokumentide vaatlus ja analüüs, vestlused, e-kirjavahetus.
- 1.6. Järelevalve toimingute juures viibisid juhatuse liikmed Marika Koch ja Aleksander Koch (juhataja).

JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et hooldekodu ei ole täitnud ÜHteenuste osutamisel järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid, mis on kirjeldatud punktides 2.1.– 2.9:

- 2.1. SHS § 21 lõige 2**, mille kohaselt teenuseosutaja koostab koostöös teenuse saajaga või juhul, kui teenuse saaja pole kontaktne, teenuse rahastajaga 30 päeva jooksul teenuse osutamise alustamisest arvates isikule hooldusplaani.

Järelevalves analüüsitud E.K., U.A., M.L., L.K., H.K. ja H.H. hooldusplaanid ei olnud koostatud koostöös teenuse saajaga või rahastajaga 30 päeva jooksul teenuse osutamise alustamisest arvates. Detailsemalt on rikkumine kajastatud akti punktis 3.2.2.

- 2.2. SHS § 21 lõige 3**, mille kohaselt hinnatakse hooldusplaani koostamisel hooldusvajaduse kõrval ka tervishoiuteenuse vajadust ja hinnangu tervishoiuteenuse vajadusele annab vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja.

Järelevalves analüüsitud E.K., U.A., M.L., L.K., H.K. ja H.H. hooldusdokumentides ei ole koos hooldusvajadusega hinnatud tervishoiuteenuse vajadust, hinnangut teenusesaaja tervise seisundile ei ole andnud vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja. Detailsemalt on rikkumine kajastatud akti punktis 3.2.2.

- 2.3. SHS § 21 lõige 4**, mille kohaselt hooldusplaan peab sisaldama hooldusteenuse osutamise eesmärki, eesmärgi saavutamise tegevusi ja sagedust ning teenusosutaja hinnangut tegevuste elluviimise kohta.

Järelevalves analüüsitud E.K., U.A., M.L., L.K., H.K. ja H.H. hooldusdokumentides puudusid hooldusteenuse osutamise eesmärk, eesmärgi saavutamise tegevused ja sagedus ning teenusosutaja hinnang tegevuste elluviimise kohta. Detailsemalt on rikkumine kajastatud akti punktis 3.2.2.

- 2.4. SHS § 21 lõige 5**, mille kohaselt tuleb teenuseosutajal hooldusplaan vaadata üle ja vajadusel korrigeerida vähemalt üks kord poolaastas.

Järelevalves analüüsitud E.K., U.A., M.L., L.K., H.K. ja H.H. hooldusplaanid ei olnud üle vaadatud ja korrigeeritud vähemalt kord poolaastas. Detailsemalt on rikkumine kajastatud akti punktis 3.2.2.

- 2.5. SHS § 22 lõige 3**, mille järgi osutavad vahetult hooldusteenust hooldustöötaja ja abihooldustöötaja. Abihooldustöötaja tööd juhendab hooldustöötaja.

Järelevalves kontrollitud 2023. aasta novembri ja detsembri ning 2024. aasta jaanuari, veebruari ja märtsi töögraafikutest nähtub, et abihooldustöötajad on mõlemal korrusel olnud tööl hooldustöötaja juhendamisetähtsusega kuuel korral. Lisaks olid tööajagraafikutesse planeeritud ja toimusid töövahetused, kus korrusel oli tööl vaid abihooldustöötaja. Detailsemalt on rikkumine kajastatud akti punktis 3.2.3.

- 2.6. SHS § 151 punkt 4**, mille kohaselt on ÜHteenuse osutamisel nõutav tegevusluba ja **SHS § 154 punktid 1 ja 3**, mis sätestavad sotsiaalteenuse osutaja tegevusloa kõrvaltingimused, sealhulgas **punkti 1** kohaselt märgitakse tegevusloal maksimaalne isikute arv, kellele on lubatud samal ajal teenust osutada ning **punkti 3** kohaselt märgitakse tegevusloal tegutsemiseks lubatud tegevuskoht. **SHS § 153 punktide 3 ja 4** kohaselt peab sotsiaalteenuse osutaja teenuse osutamise koht vastama tuleohutusnõuetele ja rahvatervise seaduse alusel kehtestatud tervisekaitsenõuetele.

Järelevalve paikvaatlusel selgus, et teenuseosutaja osutas ÜHteenust neljale teenusesaajale tegevuskohas aadressil Kuuda 4, Tolli küla, Märjamaa vald, Rapla maakond (teenusmaja Johanna). Hooldekodul puudub tegevusluba nimetatud tegevuskohal ÜHteenuse osutamiseks. Teenuse osutamise koha vastavus tuleohutusnõuetele ja rahvatervise seaduse alusel kehtestatud tervisekaitsenõuetele ei ole teada kuna vastavust ei ole Päästeamet ega Terviseamet hinnanud.

- 2.7. Määruse § 2 lõige 1** mis kohustab teenuseosutajat tagama ÜHteenuse saajatele hooldustoimingud ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad toimingud ja teenused, mis on määratud teenusesaaja hooldusplaanis.

Teenuseosutaja ei ole koostanud teenusesaajatele hooldusplaanide, mis sisaldaks hooldustoiminguid ning muid toetavaid ja toimetulekut tagavaid toiminguid ja teenuseid, mistõttu ei ole võimalik kontrollida, kas vajalikud toimingud ja teenused on teenusesaajale tagatud. Detailsemalt on rikkumine kajastatud akti punktis 3.2.2.

- 2.8. Määruse § 2 lõige 3**, mille kohaselt peab teenuseosutaja tagama hooldustoimingute tegemisel teenusesaaja privaatsuse, tema tahte ja võimekuse arvestamise.

Teenuseosutaja ei ole taganud hooldustoimingute tegemisel teenusesaajale privaatsust. Teenusesaajad on majutatud mitmekohalistesse tubadesse, kus puudub võimalus privaatseteks

toiminguteks. Paikvaatlusel selgus, et tubades puuduvad sirmid, vahekardinad või muud eraldatust võimaldavad vahendid.

- 2.9. **MSÜS § 29**, mille kohaselt ettevõtja on majandustegevuse teostamise käigus kohustatud võtma meetmeid majandustegevuse nõuete ning tegevusloa kõrvaltingimuste olemasolu korral ka nende täitmise tagamiseks ja majandustegevuse nõuetele või kõrvaltingimustele mittevastavuse viivitamatuks kõrvaldamiseks (hoolsuskohustus). **MSÜS § 30 lõike 2** kohaselt peab ettevõtja tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele (SKA) teatama ettevõtjast sõltumata aset leidnud tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest (esitama majandustegevuse muutumise teate) viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

Hooldekodu ei olnud täitnud MSÜS § 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustust ning ei olnud teatanud majandustegevusega seotud asjaolude muutumisest (nt töölepingu sõlmimisest, töösuhte lõppemisest, ametinimetuse muudatusest) tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele (SKA). Kontrollimistel (02.02.2024 ja 18.03.2024) selgus, et hooldekodus osutavad vahetult ÜHteenust töötajad, kelle andmed puudusid MTRis ja kelle vastavus nõuetele ei olnud teada, samuti olid MTRis kanded töötajate kohta, kelle töösuhte teenuseosutajaga oli lõppenud. Teenuseosutaja asus järelevalve menetluse ajal täitma MSÜS § 30 lõike 2 nõuet, esitas muutunud andmed ja kõrvaldas rikkumise osaliselt. Märts 2024 tööajatabelist selgub, et vahetult osutavad ÜHteenust töötajad, kelle andmed MTRis puuduvad ning kelle vastavust SHSis sätestatud nõuetele ei olnud võimalik kontrollida (S.R. ja E.P.).

Arvestades rikkumiste ulatust peab SKA põhjendatuks järelevalve aktis nimetatud rikkumiste kõrvaldamiseks kohustusliku ettekirjutuse tegemist. Ettekirjutus vormistatakse eraldi haldusaktiga.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

3.1. Üldandmed

Hooldekodule on 18.12.2019 antud tähtajatu tegevusluba SÜH000095 ÜHteenuse osutamiseks maksimaalselt 54le inimesele tegevuskohas aadressil Kuuda, Tolli küla, Märjamaa vald, Rapla maakond. Majandustegevuse registrisse (MTR) oli 01.02.2024 seisuga kantud seitse hooldustöötajat ja kolm abihoidlustöötajat. Viimane SKA järelevalve toimus 2019. aastal.

Hooldekodu [veebilehel](#) on avaldatud ÜHteenuse osutamist puudutav teave: hooldekodu kontaktandmed, asukoht, teenuste kirjeldus, hinnainfo kolmele hooldustasemele vastavalt 960 eurot, 1200 eurot ja 1270 eurot kuus, teave hinnale lisanduvast ravimite ning mähkmete maksumusest. Avaldatud on hooldus- ja abihoidlustöötajate tegelike kulude maksumus ühe teenusesaaja kohta, mis kolme hooldustaseme kohta on vastavalt 590 eurot, 756 eurot ning 804 eurot kuus.

Hooldekodu tegutseb kahekorruselises hoones (peamaja), territoorium on piiratud aiaga. Olemas on ruumid teenusesaajatele hooldus- ja aktiveerimistegevuste läbiviimiseks (personaliruum, köök, söögisaalid kummalgi korrusel, koridorides asuvad dušširuumid ja tualetid, ühisalad ajaveetmiseks, majandamisruumid). Hooldekodu ruumid on heas korras, rõõmsates värvides, korruste vahel liikumiseks on lift. Paikvaatluse ajal viibis esimesel korrusel 25 ja teisel korrusel 27 teenusesaajat. Lisaks osutati neljale teenusesaajale ÜHteenust peamaja kõrval asuvas aiaga ümbritsetud hoones aadressil Kuuda 4, tegevusluba nimetatud tegevuskohas ÜHteenuse osutamiseks puudub. Vestluses (29.02.2024) kinnitas juhataja, et on rikkumisest teadlik, tegevusluba Kuuda 4 asuval tegevuskohale plaanis taotleda ei ole ja arvestades seda, et ÜHteenuse nõuetega vastavusse viimiseks on vajalik teenusesaajate ümber paigutamine peamajja, likvideeritakse rikkumine hiljemalt 01.05.2024.

3.2. SHSi ja määruse nõuete täitmine

3.2.1. SHS § 20 lõigete 1 kuni 3 ja määruse § 2 lõigete 1 kuni 3 kohaselt on väljaspool kodu osutatava ÜHteenuse eesmärgiks turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealistele

isikutele ning teenuse osutajal tuleb tagada teenusesaajale hooldustoimingud, majutamine ja toitlustamine ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad teenused, mis on määratud hooldusplaanis. Hooldustoimingud jagunevad isikuhooldustoiminguteks, tervises seisundiga seotud toiminguteks ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguteks ning hooldustoimingute tegemisel tuleb teenuseosutajal tagada teenusesaajale privaatsus, tema tahte ja võimekuse arvestamine ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamine.

Teenusesaajad on majutatud peamajas kahele korrusele ühe- kuni neljakohalistesse tubadesse. Hooldekodus on neli ühekohalist, 13 kahekohalist, viis kolmekohalist ja kaks neljakohalist eluruumi. Juhataja andmetel on ÜHteenusel erineva hooldusvajadusega teenusesaajaid, neist 13 voodikesket ning järelevalvet, suunamist ja abistamist vajavaid dementsusega inimesi 41. Hoolduspersonali sõnul on tubadesse paigutamisel lähtutud sellest, et suurema hooldusvajadusega teenusesaajad asuvad esimesel korrusel ja liikumisvõimelised teenusesaajad on paigutatud teisele korrusele, suurema hooldusvajadusega dementsusega inimesed omavahele, paigutamisel ja ümberpaigutamisel arvestatakse võimalusel sobivusega. Juhataja sõnul on teenusele saabudes lubatud kaasa võtta armsaid asju, riidesemeid, telerit, raadiot jms. Kasutusel on nii funktsionaal- kui tavavoodid, vajadusel lamatistevastased madratsid. Johanna teenusmajas olid kaks teenusesaajat (abielupaar) paigutatud kahekohalisse eluruumi ja kaks teenusesaajat kumbki eraldi eluruumi. Mõlemas tegevuskohas on kasutusel turvalise keskkonna tagamist toetav abikutsumise võimalus abikutsungi nappudena, signaal suundub hooldustöötaja mobiilile. Hooldustöötajate sõnul teevad nad peamajas pidevalt ringkäike, sealhulgas öösiti, teatakse suurema abi- ja tähelepanuvajadusega inimesi, ringkäike ei dokumenteerita.

Paikvaatlusel ja vestlustest selgus, et hooldekodu mitmekohalistes magamistubades puuduvad sirmid, vahekardinad või muud eraldust võimaldavad vahendid. Olemas on küll sirmid, mida hooldustöötajate sõnul ei kasutata hooldustoimingute (nt mähkmete vahetus) tegemisel ja millest kaks asusid teise korruse söögisaalis. Vestluses rääkis teenusesaaja, et soovib olla omaette kasvõi sedavõrd, et saaks enda ja naabri voodite vahele midagi tõmmata. Seega on rakendamata privaatsust kaitsvad meetmeid ja ei ole tagatud teenusesaaja õigus privaatsusele (vt punkt 2.8.).

Lähedased saavad külastuse ajal viibida teenusesaaja toas või soovi korral viia neid õue. Vestlustes selgitasid lähedased, et saavad helistada hooldustöötajate tuppa ja siis viiakse teenusesaajale telefon, samuti on personal viisakas ja mulje suhtlemisest on hea.

3.2.1.1. Määruse § 2 lõikes 5 on loetletud isikuhooldustoimingud. Hooldekodus valmistatakse toit kohapeal, päevas on kolm toidukorda. Lähtudes teenusesaaja tervises seisundist ja vajadusest võimaldatakse peenestatud ja püreestatud toitu. Toitlustamine toimub söögisaalis või magamistoas, voodikeskeid abistatakse söömisel, söötmist vajab kaks teenusesaajat. Päevamenüüd olid väljas kummagi korruse söögisaali seinal. Hoolduspersonal jälgib vedelikutarbimist ja vesi on teenusesaajatele kättesaadavaks tehtud (eluruumides olid näha topsid täidetud veega). Kuigi keeramisgraafikuid ei ole, jälgivad hooldustöötajad endi sõnul pööramise intervalli. Lamatisi osatakse ära tunda ja nende puhul käituda, alati teavitatakse medõde ja tehakse kanne päevaraamatusse.

Hooldekodus on teenusesaajatel võimalik kanda isiklikke riideid ja jalanõusid, hooldekodul on olemas oma riiete varu. Isiklikud riided markeeritakse. Seljariideid vahetatakse hooldustöötajate sõnul kolme päeva tagant. Riiete pesu toimub kohapeal. Meeldetuletus selle kohta, et teenusesaaja pesu pesemisel tuleb tagada, et vahetuse jooksul saaks pesu kuivana kokkupandult teenusesaajale tagastatud, on paigutatud stendile. Paikvaatluse ajal oli märgata, et teenusesaajate voodipesu oli kohati kulunud, mõnel teenusesaajal riided määrdunud.

Mähkmete vahetamine toimub hooldustöötaja sõnul kuni kolm korda ööpäevas, vajadusel sagedamini, kasutatud mähkmete arv dokumenteeritakse. Teenusesaajate üle keha pesemist pesugraafiku järgi kindlal nädalapäeval kord nädalas kinnitasid nii teenusesaajad kui hooldustöötajad, abivahenditeks on pesuraam või pesutool, kanne pesu toimumise kohta märgitakse päevaraamatusse. Voodipesu vahetus toimub üldpesuga samal päeval, määrdumise korral sagedamini. Pesupäeval korrastatakse ka öö- ja riidekapid. Juukseid lõikavad, habet

ajavad ja küüsi hooldavad hooldustöötajad, lähedaste kaasabil käiakse juuksuris või pediküüris, kanne tehakse päevaraamatusse.

Hooldekodu koridorides, elu- ja hügieeniruumides on olemas liikumis- ja hooldusabivahendeid nii teenusesaajatele kui hoolduspersonalile (käetoed, käsipuud, rulaatorid, ratastoolid, libilinalad, libilauad, pesemistoolid jms), järelevalvemenetluse jooksul soetati uus pesemisraam. Kui personal peab abivahendite olemasolu piisavaks ja hooldustöötajad selgitasid, et puhastavad abivahendeid ja jälgivad nende korrasolekut, siis paikvaatlusel ilmnes, et ühe prille kasutava teenusesaaja prilliklaasid olid hooldamata, läbipaistmatud. Vestlustest teenusesaajatega selgus, et tuntakse puudust kõrgrahast ja käte tugevdamise treeningvahendist.

3.2.1.2. Määruse § 2 lõikes 6 on loetletud terviseseisundiga seotud toimingud. Hooldekodus töötab meditsiiniõde esmaspäeviti, kolmapäeviti ja reedeti. Infovahetuseks on päevaraamat. Hooldustöötaja ütluste kohaselt tullakse tavaliselt ÜHteenusele nendel nädalapäevadel, kui meditsiiniõde on tööl, kuna just meditsiiniõde suhtleb teenusesaaja lähedastega ja küsib ning vahendab teavet teenusesaaja kohta ning koostab hindamise ning hooldusplaani. Hooldustöötajad oskavad ära tunda lamatisi ja ohtlikke terviseseisundeid, anda esmaabi, info jagatakse meditsiiniõdega, vajadusel kutsutakse kiirabi.

Terviseseisundiga seotud toiminguks on ka abistamine ja juhendamine ravimite manustamisel. Retseptiravimid asusid personaliruumis lukustatud kapis, ravimid jagab nädala kaupa dosaatoritesse meditsiiniõde, teenusesaajatele jagavad ravimid välja hooldustöötajad. Kuigi ravimid ei tohi olla kättesaadavad kõrvalistele isikutele, oli näha, et kolmekohalise magamistoia aknalauale olid jäetud topsis ravimid M.R. jaoks. Samuti selgus päevaraamatu 28.01.2024 kandest, et ravimite andmisel ei jälgita, kas teenusesaaja on ravimid ära võtnud, samuti on ravimite võtmine jäetud teenusesaaja enda vastutusalasse. Määruse seletuskirjas on selgitatud, et ravimite käitlemisel tuleb lähtuda ravimiseadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest. Ravimeid puudutavates küsimustes on teenuseosutajal alati võimalik pöörduda Ravimiameti poole või hankida infot nende veebilehelt.

3.2.1.3. Määruse § 2 lõikes 7 on loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud.

Paikvaatluse ajal toimunud vestlustest teenusesaajatega ja töötajatega selgus, et teenusesaajatele ei pakuta mõtestatud ja jõukohaseid tegevusi, hoolduspersonal on hooldustoimingute tegemisega sedavõrd hõivatud, et vaba aja tegevusteks aega ei ole ja teenusesaajaga suheldakse pigem hooldustoimingute tegemise ajal. Kummagi korruse hoolduspersonali töökorralduse ajakavas ei ole kirjas aktiivsuse toetamisega seotud toiminguid. Peamiseks aja veetmise võimaluseks on raadio kuulamine või televiisori vaatamine, perioodika lugemine, ristsõnade lahendamine, käsitöö tegemine. Lähedastega suhtlemist toetatakse ning aidatakse vajadusel telefonikõnesid teha või viiakse hooldekodu telefon teenusesaaja juurde. Teenusesaajate regulaarne viibimine värskes õhus ei ole korraldatud. Märkiti ära, et mitu aastat tagasi on käinud ansambel ja lauljad. Kohaliku raamatukogu juhataja käib raamatuid ette lugemas kord nädalas, hooldekodu külastab hingeõidja.

3.2.2. SHS § 21 lõigetes 2 kuni 5 on kirjas nõuded, millele peavad vastama teenuseosutaja koostatavad hooldusplaanid. Need tuleb koostada 30 päeva jooksul alates teenuse osutamise alguskuupäevast, kaasates koostamisse teenusesaaja või teenuse rahastaja (lõige 2), koos hooldusvajadusega tuleb ära hinnata tervishoiuteenuse vajadus vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja poolt (lõige 3), kirjas peavad olema hooldusteenuse osutamise eesmärk, eesmärgi saavutamiseks vajaminevad tegevused ning sagedus ja teenuseosutaja hinnang eesmärgi saavutamise kohta (lõige 4) ning hooldusplaanid peab üle vaatama ja vajadusel korrigeerima vähemalt kord poolaastas. **Määruse § 2 lõike 1** kohaselt tuleb teenuseosutajal teenusesaajale tagada hooldustoimingud ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad toimingud ja teenused, mis on määratud hooldusplaanis.

Paikvaatlusel selgus, et teenusesaajatele avatud isikutoimikud asuvad esimese korruse personaliruumis ning on kättesaadavad juhtkonnale, meditsiiniõdele ja hooldustöötajatele. Vestlustest selgus, et hooldustöötajad hooldusplaanide koostamisel ei osale ja neid oma töös ei

kasuta. Juhataja selgitas, et isikutoimiku avab, meditsiinidokumentatsiooni (nt õendusepikriis, koduõenduslugu) lisab ja hooldusplaani, mida hooldekodus nimetatakse õendus/hooldusplaaniks, koostab meditsiiniõde.

Paikvaatlusel tutvuti E.K., U.A., M.L., L.K., H.K. ja H.H. isikutoimikutega. Nendest U.A. (ÜHteenusel alates 21.12.2022) isikutoimikus asusid isikutunnistuse koopia ja õendus/hooldusplaani. Viimases olid kirjas isikuandmed, lähedase kontaktid ning perearsti andmed, kaasuvate haiguste/diagnooside loetelu, pidevalt kasutatavad ravimid ja raviskeem. Samade andmetega dokument oli L.K. (ÜHteenusel alates 03.07.2022) isikutoimikus. L.K. isikutoimikusse olid lisatud andmetega täitmata hindamisdokument (sisaldas peamiselt igapäevaseid ADL põhitegevusi) ning hoolduskava-nimeline dokument isikuhooldustoimingutega (nt üldine vannitamine, riietamine, juustehooldus jms) ning tervise seisundiga seotud toimingutega (nt kukkumiste ja lamatiste profülaktika, pulsisageduse lugemine jms).

Järelevalves analüüsitud E.K., U.A., M.L., L.K., H.K. ja H.H. hooldusdokumentides ei ole määratud, millised hooldustoimingud ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad toimingud ja teenused teenuseosutaja teenusesaajale tagab ning millisele hooldekodus kehtestatud [kolme paketi](#) (põhipakett, põetuspakett lamajale ja täiendavat järelevalvet vajava teenusesaaja pakett) tasemele vastavat ÜHteenust teenusesaajale osutatakse. Samuti ei ole tuvastatav teenusesaaja, tema lähedase või teenuse rahastaja kaasatus hooldusplaani koostamisse ega hooldusplaani koostamise aeg. Vestlustest teenusesaajatega ja nende lähedastega selgus, et nad ei ole teadlikud sellest, mis on hooldusplaani või teenuseosutaja kohustusest hooldusplaani koostada, samuti ei ole nad hooldusplaani koostamises (teadlikult) osalenud. ÜHteenust korraldavatest ja rahastavatest kohaliku omavalitsuse üksustest (KOV) vastasid kuus KOVi kuuest (kelle teenusesaajad hooldekodus teenusel on) et hooldusplaani koostamisse ega üle vaatamisse nad kaasatud ei ole olnud. Üks KOV selgitas, et vaatamata korduvatele kirjalikele ja telefoni teel esitatud päringutele ei ole hooldekodu hooldusplaanide saatnud ega KOVi hooldusplaani koostamisse kaasanud. Hindamata olid teenusesaajate hooldus- ja tervishoiuteenuse vajadus. Hooldusplaanides ei olnud kirjas ÜHteenuse osutamise eesmärki, eesmärgi saavutamiseks vajaminevaid tegevusi ning sagedust ja teenuseosutaja hinnangut eesmärgi saavutamise kohta. Hooldusplaanid olid vähemalt kord poolaastas üle vaatama ja vajadusel korrigeerimata.

3.2.3. SHS § 22 lõiked 1 kuni 4 sätestatavad teenuseosutaja kohustuse tagada ööpäevaringselt personali olemasolu, kelle kvalifikatsioon ja koormus võimaldavad tegevusi ja toiminguid viisil, mis on kindlaks määratud hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis. Hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja, viimase tööd juhendab hooldustöötaja. **SHS § 22 lõike 5** kohaselt ei tohi ÜHteenust vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada ÜHteenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara.

Järelevalves paluti esitada hooldus- ja abihooldustöötajate 2023. aasta novembri ja detsembri ning 2024. aasta jaanuari, veebruari ja märtsi tööajagraafikud. Nendest selgus, et abihooldustöötajad on töötanud hooldustöötaja juhendamise ja juhendamise võimaluseta 24-tunnistes vahetustes ajal, kui majas ei viibinud ühtegi hooldustöötajat 22.11.2023 (S.R. ja H.P.), 14.12.2023 (S.R. ja S.K.), 18.12.2023 (S.R. ja S.K.), 22.12.2023 (S.K. ja H.P.), 26.12.2023 (S.R. ja S.K.) ja 30.12.2023 (S.K. ja H.P.).

Vaatamata sellele, et S.K. ei vasta hooldustöötajale kehtestatud nõuetele ja MTRi kohaselt on ta abihooldustöötaja, on tööajagraafikutesse tema ametiks märgitud hooldusõde.

Juhataja selgitas, et tööajagraafikuid koostab tema põhimõttel, et kummalgi korrusel on 24-ses töövahetuses kell 7.00–7.00 tööl üks hooldustöötaja, keda hooldekodus nimetatakse hooldusõeks ning lisaks kahe korruse kohta päevasel ajal 8-tunnistes töövahetustes kell 7.00–15.00 kaks abihooldustöötajat. Tööajagraafikutest selgub vastuolu juhataja kirjeldatud põhimõttega, kuna kontrollitud kalendrikuudest üle poole on kahest korrusest ühel 24-ses töövahetuses hooldustöötaja ja teisel korrusel osutab iseseisvalt ÜHteenust abihooldustöötaja. Nii olid novembrist 2023 kuni märtsini 2024 planeeritud korrusele töövahetusesse abihooldustöötajad S.R., S.K. ja H.P. töötama iseseisvalt. Näiteks novembris 2023 töötas S.R. üksinda üheksas töövahetuses ning S.K. ja H.P. kumbki viies töövahetuses (kokku 19 töövahetust kalendrikuus). Veebruaris 2024 tegid nii S.R., S.K. kui H.P. seitse töövahetust (kokku 21

töövahetust kalendrikuus) ning märtsis 2024 on S.R. planeeritud kaheksasse, S.K. viide ning H.P. kuude iseseisvasse töövahetusse (kokku 19 töövahetust).

Kummagi korruse kohta on juhatus koostanud töökorralduse aja- ja tegevuskava ning teinud selle kättesaadavaks esimese korruse personaliruumis ja teise korruse saali stendil. Öösiti asub hoolduspersonal oma korrusel selleks ettenähtud ruumis. Öiste ringkäikude tegemise kohustust ei ole, ringkäike tehakse vastavalt vajadusele. Johanna teenusmaja kohta kirjalikku töökorralduslikku juhendit ei olnud. Johanna teenusmajas puudub hoolduspersonal, teenusesaajad on omaette ja juhataja sõnul ta sinna personali ei planeeri põhjusel, et sinna paigutatud neli teenusesaajat vajavad hooldustöötajat vaid toetavas rollis ning saavad vajadusel abi kutsuda helistades või abikutsunginupuga. Hoolduspersonal ülesandeks on seal ravimite jagamine, toidu viimine, pesemisgraafiku järgne ülekeha pesemine, koristamine. Hooldustöötajate päeviku kannetest 21.01, 24.01, 28.01 ning 29.01.2024 kohta selgub, et Johanna teenusmaja neli teenusesaajat vajavad turvalisuse ja toimetuleku tagamist põhjustel, mis tulenevad nende terviseseisundist ja tegevusvõimest (vajavad mähkmete vahetust, terviseseisundi jälgimist (krambid, uimasus, nõrkus), juhendamist ja jälgimist ravimite võtmisel, järelevalvet liikumisel). Töötaja sõnul on sealsetele teenusesaajatele ÜHteenuse osutamine ja järelevalve tagamine peamiselt teise korruse hooldustöötaja ülesanne, kuid töötajad lepivad ka omavahel kokku, kes hooldustoiminguid teeb ja kes teenusmajas käib. Selline töökorraldus jätab põhimajas teenusesaajad järelevalveta. Samuti selgitasid töötajad, et jõuavad toimingud tehtud, kuid aega teenusesaajatega suhelda ja neid aktiveerida napib, samuti esineb olukordi, kus on vaja abi ja selleks kutsutakse endale appi teise korruse töötaja.

Arvestades teenusesaajate hooldus- ja jälgimisvajadust (13 voodikeskset ja 41 dementsusega inimest), teenuseosutaja töökorraldust peamajas ja hoolduspersonalit töökoormust ning tööjaotust, vajadust tagada järelevalve ja hooldustoimingud ka teenusmaja Johanna teenusesaajatele, ei saa pidada korrusel üksinda töötava abihoidustöötaja töötamist juhendatuks hooldustöötaja poolt. Järelikult on abihoidustöötaja töötanud üksinda, hooldustöötaja juhendamiset.

Hooldekodu peab looma teenusesaajatele turvalise keskkonna ja tagama nende toimetuleku (SHS § 20 lõige 1). Üldhooldusteenusel olevate teenusesaajate toimetulek ja inimväärne elu sõltub paljuski nendega vahetult tegelevatest hooldustöötajatest. Hooldustöötajad on erialase ettevalmistusega isikud, kellel on hooldustöötaja kutse või nad on läbinud hooldustöötaja kutsestandardis kirjeldatud kutseõppe tasemeõppe või täienduskoolituse õppekava. Kui abihoidustöötaja veel omandab hooldustöötaja kutset või osaleb koolitusel, siis ei saa abihoidustöötaja töötada iseseisvalt, vaid tema tööd peab juhendama nõuetele vastav hooldustöötaja (SHS § 22 lõige 4) ööpäevaringselt.

Juhataja tegi ÜHteenust vahetult osutavate töötajate kohta karistusregistri päringud järelevalvemenetluse jooksul, töötajatel SHS § 22 lõikes 5 sätestatud töötamise piiranguid ei tuvastatud.

3.3. Majandustegevusnõuete täitmine

MSÜS § 30 lõike 2 kohaselt on tegevusloa omajal kohustus teavitada tegevusloa väljaandjat (SKA) tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul. See tähendab, et teenuseosutaja peab teavitama SKAd muudatustest vahetu ÜHteenuse osutajate hulgas (hooldustöötaja või abihoidustöötaja töölt lahkumisest või tööle vormistamisest). SKA-l peab olema võimalus kontrollida vahetu ÜHteenuse osutaja vastavust nõuetele ning teenuseosutajal peab olema kindlus, et ÜHteenust osutavad nõuetele vastavad hooldustöötajad ja abihoidustöötajad, kes kõik on kajastatud tegevusloal. Alates 06.03.2024 on hooldustöötajana tööajagraafikutesse kantud E.P. kelle vastavus hooldustöötajale kehtestatud nõuetele ei ole teada. Abihoidustöötaja S.R. andmed puuduvad MTRis.

MSÜS § 6 lõike 6 kohaselt isikulise majandustegevuse nõude täitmiseks ettevõtja poolt piisab, kui nõudele vastab ettevõtja heaks lepingu alusel tegutsev füüsiline isik. Hooldekodus vahetu teenuse osutajana töötavate H.P.-ga ja E.P.-ga lepingu sõlmimise kohta puudusid kanded

töötamise registris (TÖR). Teenuseosutaja kandis H.P. TÖR-i järelevalvemenetluse jooksul. SKA juhib tähelepanu maksukorralduse seaduse § 25² lõikest 3 tulenevale kohustusele teha TÖRis kanne hiljemalt tööd tegeva isiku tööle asumise hetkeks.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. Kaaluda hoolduspersonali ametinimetuse muutmise vastavusse viimist SHS § 22 lõikes 3 sätestatuga, mille kohaselt hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja.

4.2. Kaaluda ja viia tööajagraafikutesse sisse tegelikkusele vastavad ametinimetused. Vastavus õigele ametinimetusele aitab kaasa nõuetekohasele ÜHteenuse osutamisele, välistades töövahetustes planeerimisel olukorra, kus abihooldustöötajate tööd ei ole juhendamas hooldustöötaja.

4.3. Kontrollida regulaarselt (näiteks kord aastas) vahetult ÜHteenust osutatavatel töötajatel töötamise piirangute puudumist karistusregistrist.

4.4. Kaaluda hooldustoimingute nagu vedeliku tarbimine, asendivahetus jms ning ringkäikude dokumenteerimist kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

4.5. Mõelda läbi, kuidas tõsta hoolduspersonali teadlikkust ÜHteenuse täpsustatud nõuete kohta (määrus).

4.6. Mõelda töökorralduslikult läbi nõuetele vastavusse viidud hooldusplaanide kasutamine hooldustoimingute tegemise alusdokumendina.

4.7. Tutvuda hooldekodu veebilehel avalikustatud teabega ning ajakohastada sealne info.

4.8. Arvestades hooldus- ja jälgimisvajadusega teenusesaajate osakaalu, kaaluda töövahetustes hoolduspersonali arvu suurendamist, et tagada nõuetekohased hooldustoimingud, turvalisus ja parem järelevalve.

4.9. Kaaluda dementsusega inimeste abistamiseks ekspertnõustamist [Dementsuse Kompetentsikeskuselt](#).

(allkirjastatud digitaalselt)
Ülle Sihver
järelevalve peaspetsialist